

ג' גדוד עתניאל

בשביל
יהודה
יחד

פק"ל שקוקה

המקומות הכי יפים בגזרת יהודה שאתם חייבים
לבקר בהם עם פק"ל קבה או שקוקה ואנשים טובים

קחו אותי לשם

שקשוקת יהודה

אביעד ארבל'סי, רס"ר מטבח החטיבה

מצרכים (ל-2-4 מנות):

- 3 כפות שמן
- 1 בצל בינוני, קצוץ
- 2-3 עגבניות בינוניות, קצוצות
- 3 שיני שום, קצוצות
- 1 פלפל חריף (אופציונלי), פרוס לעיגולים
- 1 רסק עגבניות
- 1 כף סוכר
- חצי כוס מים (או לפי הצורך לסמיכות הרצויה)
- מלח, פלפל שחור, שום גבישי
- 4 ביצים

אופן ההכנה:

1. מחממים את השמן במחבת על אש בינונית.
2. מוסיפים את הבצל, העגבניות והשום ומטגנים עד שמתרכך קצת.
3. אוהבים חריף? הוסיפו עכשיו את עיגולי הפלפל החריף (אם הוספתם, כדאי לוותר על הפלפל השחור בהמשך).
4. מוסיפים את רסק העגבניות והסוכר, מערבבים היטב, ואז מוסיפים מים עד שהרוטב מגיע לסמיכות הרצויה.
5. מנמיכים את האש, מתבלים במלח, פלפל ושום לפי הטעם.
6. יוצרים שקעים קטנים בעזרת כף ויוצקים בהם כל ביצה בנפרד.
7. מכסים את המחבת ומבשלים על אש נמוכה כ-10-15 דקות, עד שהביצים עשויות לטעמכם. שימו לב שהשקשוקה לא נשרפת.

בתיאבון!

נהי יקין - מצפה שלוש האלואכים

שתי מסורות שונות, מקום אחד.

מצד אחד עמד מדריך טיולים עם הקבוצה שלו וסיפר בהתלהבות: "ממש כאן, במקום הזה, הגיעו שלושה מלאכים לדבר עם אברהם אבינו! הוא אירח אותם כאן באוהל שלו, שחט כבש והכין מטעמים! ממש פה הם בישרו לו שעומד להיוולד לו ולשרה בן, ושהם הולכים להפוך את העיר סדום על פיה בגלל הרשע שיש בה".

הוא המשיך לספר: "ממש בנקודה הזו - בתוך המבנה, יש זוג עקבות שקועות בסלע האם. בנקודה הזו עמד אברהם והתפלל לאלוקיו שירחם על תושבי סדום אם ימצאו בה עשרה צדיקים בלבד. לאחר שלא נמצאו בעיר הצדיקים, סדום נחרבה. ממש בנקודה זו עמד אברהם אבינו וצפה על העיר סדום נחרבת".

כ-30 מטר מחוץ למבנה נבי יקין עמד מורה דרך עם קבוצת תיירים, מחזיק תנ"ך ביד ומצביע על זוג עקבות שקועות בתוך סלע האם. הייתי בטוח שאשמע בדיוק את אותו הסיפור שסיפר המדריך הקודם, אך הופתעתי לגלות שהוא מספר סיפור אחר בהתלהבות גדולה לא פחות. כך הוא סיפר: "ממש כאן במקום הזה, עמד אברהם אבינו ואחינו לוט, עמדו ודיברו. ממש כאן בנקודה הזו הם מחליטים להיפרד אחד מהשני כיוון שלשניהם יש מקנה רב ואין מספיק שטחי מרעה. כאן, בוחר לוט לעבור ולגור בעיר סדום".

מהי המסורת הנכונה? מה קרה במקום הזה?

לפי המחקר התנ"כי שתי המסורות יכלו להתקיים בנקודה זו. ואולי, זה פחות חשוב מה בדיוק התרחש במקום הזה. משמעות הדברים חשובה הרבה יותר.

ממש כאן, במקום בו אנו דורכים, הלכו אבותינו ואמותינו.

כאן צעדו אבות אבותינו, כאן הם חיו ויצרו.

ומאברהם אבינו עד אלינו נמשך סיפור ארוך של חיבור לאדמה, למורשת ולמקום.

שרשרת ארוכה ארוכה של דורות מאברהם אבינו ועד אלינו - חיילים ותושבים בגזרת יהודה.

בואו נספר את הסיפור מחדש.

כאן, במקום הזה, עמד אברהם אבינו, וכאן עומדים אנחנו אזרחים, חיילים ומפקדים, וממשיכים את אותה הדרך בה צעד אברהם אבינו.

ניפגש בשבילי יהודה.

נהי יקין - מצפה שולש האלפים 🤖

מצפור יוסי שוק

יוסי היה גיבור, במובן המלא והעשיר של המילה. הגבורה המיוחדת של יוסי יצקה את האמונות והאידיאלים הגדולים **בחיי היומיום**. הגבורה הייתה המניע להתמדה, עקשנות, נחישות ואכפתיות. ביישוב, בין חברים, בבית, במילואים, בעבודה, במזכירות ובכלל.

יוסי היה נלחם בשחיקה וכל יום איתו היה מיוחד. הוא **התלהב מהדברים הקטנים** – ארוחת ערב טובה, בגד חדש, חוויות של הילדים מהגן או מבית הספר, שיחת טלפון עם ההורים או עם חבר מהעבר. הייתה בו תמיד **שמחת חיים והתעניינות מלאה בכל**.

יוסי כל הזמן חיפש להיות שותף; בנעשה בבית, בקהילה, ביישוב. הוא היה מתעניין בכולם, ועוזר בכל מה שיכל.

יוסי היה איש **שהאמת והיושר בראש מעיניו**. כל דבר בו נגעה ידו, נעשה בדרך האמת. נלחם למען הצדק, וקידם במסירות גדולה מפעלים רבים. תכונות נוספות שבהן ניחן היו **ענווה, מתן בסתר ושמחת חיים**, תכונות שהיוו דוגמה לכול.

יוסי שוק נולד וגדל בנתניה, והיה בחור חברותי ושמח. הוא למד במכינה הקדם-צבאית בעלי, שם עיצב את אישיותו כאיש מעשה וכבן תורה. יוסי שירת בצה"ל גולני **והתבלט בנכונות לתרום ולוותר**, והושיט יד בכל דבר שהתבקש – יציאה לשבתות, סחיבות ועוד. אחרי השחרור מהצבא התגייס לשירות הבטחון הכללי ושירת כשנתיים ביחידה לוחמת.

בגיל 23 **התחתן עם שגית**, ויחד הקימו בית באפרת שבגוש עציון. ליוסי ושגית נולדו **חמישה ילדים**: יהונתן, נריה, יאיר, דפנה ויעלה. יוסי היה גאה בהם מאוד, דאג להם והיה שותף מלא בחינוכם ועיצוב אישיותם.

יוסי למד הנדסת בניין ועבד בחברה לפיתוח קרית ארבע. בנוסף לעבודתו, התנדב בפעילות ציבורית ביישוב. כחבר מזכירות היה אחראי על נושאי חינוך, קליטה, בניה ובטחון, ובנוסף קיבל על עצמו את הפיקוד על כיתת הכוננות.

ביום שישי, ערב שבת קודש פרשת וישלח, ט"ו בכסלו התשס"ו 16.12.2005, נרצח יוסי בידי בני עוולה כשהיה בדרכו מהעבודה הביתה.

חבריו של יוסי הקימו בבית חגי מצפה לזכרו, הצופה על העיר חברון ויישובי הר חברון. במקום יש פינות ישיבה, מקום למגל ומרפסת הפונה אל הנוף. בסמוך למצפה יוסי שוק ישנה בריכה קטנה ונעימה עם פינות ישיבה. ניתן לשבת, לשתות קפה וליהנות מהנוף של ארץ יהודה.

המשיכו לטייל אל הנקודה הבאה.
ניפגש בשבילי יהודה.

מצפור יוסי, בית חז"י 🍷

מצפה זיהורים

פיצוץ אדיר נשמע ביישוב מעלה חבר.
תושבי היישוב לא הבינו במה מדובר,
מרחוק הם ראו פטריית עשן מיתמרת אל על.

סא"ל איתן דנא פיקאר **קיבל דיווח על מטוס שנעלם**, הוא קפץ לג'יפ ונסע לחפש את המטוס.
הוא זכר איך לפני כמה שנים הקפיצו אותו למסוק שנעלם, וכשהגיע אל המסוק ראה את הטייסים באמצע להכין קפה, מחכים לכוח החילוץ שיגיע.
הוא חשב שכך ימצא את הטייס גם הפעם.

דנא פיקאר והחפ"ק שלו סרקו את השטח, ונסעו במקומות שהם לא העלו על דעתם שג'יפ יכול לעבור בהם.
הם סרקו את השטח מעל לשעתיים, עד שהגיעו אל המטוס, או יותר נכון, אל מה שנשאר מהמטוס, שהתפרק לאלפי חלקים קטנים.
לטייס סגן אסף רמון ז"ל לא היה סיכוי... הוא נהרג במקום.
(אסף רמון, בנו של האסטרונאוט הישראלי הראשון אל"מ אילן רמון.)

אסף היה דמות מופת לציונות, ישראליות, אהבת הארץ, ערכיות ועוד.

לאחר שנהרג **מצאו בין כתביו את המכתב הבא**, שמזכיר לנו מדוע אנחנו חיים כאן למרות כל הקשיים:
"למה אני פה? למה ישראל? **לי זה ברור...**
פשוט חלק ממני, לא יכול לחיות אחרת, במקום אחר.
מאוהב בדבר הזה - ישראל...
האנשים, התרבות, החברה, המוזיקה, הים, הטבע, השקט, הרעש, האוכל, הריחות. אין על המקום הזה."

לזכרו של אסף רמון, וגם לזכרו של לוחם הימ"מ נעם רז, תלמידי "רגבים בגולן" הקימו בשנת 2022 את מצפה גיבורים בנקודת ההתרסקות של המטוס. שניהם אהבו את הארץ, טיילו בשביליה, פגשו את אנשיה. הם דוגמא לפסיפס הישראלי הכ"כ מיוחד. במקום תמצאו שולחנות קק"ל וספסלי נדנדה לצופים לנוף זריחה מדהים.

בסמוך למצפה נמצאת נביעה חיה ובריקה סגורה בשם "מעין אם הברכה", למרגלות כפר קדום בשם 'אום רוכבה'. בסביבה שרידים עתיקים של מבנים, בורות מים, מערות ועוד. בוסתן עצי זית סמוך מהווה מקור צל נעים למבקרים.

מוזמנים ליהנות מהמקום ולנוח, וניפגש בשביל יהודה.

מצפה גיבורים, מאלה חבר 😊

מצפה ואסיין זיו

1,000 קליעים, 17 פצצות וטיל מיוחד נגד אדם, הרגו בטעות חסרת אחריות את יהודה בן יוסף ויואב דורון, על ידי יחידת מגלן ומסוק קוברא.

13.3.2003, בשיאה של האינתיפאדה השנייה, כחצי שנה לאחר הפיגוע בציר המתפללים. אירוע רודף אירוע, מעצר אחרי מעצר, **הכוחות פועלים בשטח ביום ובלילה כדי לתפוס, לחבל ולחסל את מחבלי הטרור בגזרה.** כוח של מגלן יצא לתפוס מחבל שהוגדר כפצצה מתקתקת, הם הציבו תצפית באזור היישוב מעלה חבר מתוך תקווה לעצור את המחבל בזמן. שורה של מחדלים, טעויות ו'עיוולי פינות' (כך קבעה ועדת החקירה) גרמו לכך שבפקודת המבצע נכתב שאין כוחות סמוכים. לכן הצוות של מגלן לא ידע שבגבעה הסמוכה למעלה חבר יש שני קראוונים, אנטנת תקשורת וכוח של שניים או שלושה מאבטחים חמושים ששומרים על המקום. סוגיית הכוחות השכנים הייתה קריטית. בגלל סוגיה זו רצף האירועים בסיפור ילך ויסתבר עד לאסון המצער.

סמוך לשעה 13:00 יצא **יהודה בן יוסף** מגבעת האנטנה ברכבו לכיוון קרית ארבע להביא מאבטח נוסף (אבישי יוביץ). כוח של מגלן זיהה אותו כמחבל והורה לו לעצור.

יהודה עצר את הרכב ויצא ממנו. החיילים תרגמו את יציאתו מהרכב כאיום ופתחו עליו באש. לכיוונו של יהודה נורו כ-1,000 כדורים שהרגו אותו במקום. המאבטח השני, **יואב דורון**, קצין באגוז שהיה בין תפקידים, שמע את הירי, תפס את הנשק, ודיווח בקשר של 'מוקד 4' שמכוונים נשק על חבר שלו, ושהמחבלים מחופשים לחיילים.

לאחר הדיווח הוא חתר למגע, ורץ לכיוון הרכב של יהודה. מסוק קוברה ששהה באזור נחלץ לעזור לכוח של מגלן, וחיסל את יואב מתוך חשד שמדובר במחבל נוסף.

לזכרם של יהודה בן יוסף ויואב דורון,
הוקם במקום מצפה זי"ו - זכרון יהודה ויואב.

מרפסת המצפה צופה אל מדבר זיף המוכר מספר שמואל, המתאר את בריחת דוד משאול אל המדבר. בסמוך אל המצפה נמצא מעיין זי"ו, מעיין נעים ששווה טבילה ופק"ל קפה. חשוב לספר את סיפורם של יהודה ויואב בשביל לזכור, להנציח ולהתחבר למקום.

ניפגש בשבילי יהודה.

מצפה זי"ו 😊

250,000 ש"ח.

זה היה נשמע סכום דמיוני ועצום, אבל המטרה עמדה מול העיניים ובשבילה כדאי היה לעשות הכל, אפילו אתגר גדול כמו זה. לגייס בעזרת המונים 250,000 ש"ח בשביל להקים מצפה לזכר תושבת היישוב דפנה מאיר שנרצחה בפיגוע.

איך הכל התחיל? ומאיפה הגיע המצפה העצום והמושקע הזה? הדברים התחילו בקטן, ולאט לאט התעצמו והתפתחו.

הכאב היה גדול מנשוא והתסכול הרקיע שחקים כאשר נשמעה הידיעה ממנה חששו כולם: **"שלושת הנערים נרצחו"**. נערי ונערות עתניאל ישבו יחדיו בערב קשה זה. הם רצו לפעול ולעשות משהו, משהו משמעותי ומועיל שישאיר חותם. **ואז נולד המיזם "ממשיכים בשבילם"**.

"מחר בבוקר ניפגש כל הנוער בשעה 9:00 ונתחיל לפעול ולעשות", אמרו הנערים. הציפיות היו בשמיים, הרעיון היה אדיר ומיוחד! **"במקום להתעסק בשנאה, נוביל עשייה. נסלול שביל תיירות חדש מסביב ליישוב"**.

מטר אחר מטר, סלע ועוד סלע, התקדמו נוער עתניאל בעבודה. מיום ליום כמות המשתתפים גדלה והתעצמה, ואנשים נוספים לקחו על עצמם חלק במשימה. לאחר קיץ של עשייה, נסלל שביל באורך של מאות מטרים. לאורך השביל הונחו דנדודות וספסלים, ומעיין מדהים צץ בסוף השביל. **כל זה מעשה ידי הנערים שבחרו להוסיף אור.**

שנה לאחר מכן, בעקבות הרצח של **דפנה מאיר** תושבת היישוב, הוחלט להנציח את שמה במצפה יפהפה שייבנה לזכרה. עלות הפרויקט הייתה עצומה, אך הנוער לא נשבר וקיבל על עצמו לגייס את הכסף. **בכוחות משותפים הנוער עבד ללא לאות עד שגייס סכום של 250,000 ש"ח!**

הנוער לא הסתפק בגיוס הכסף בלבד, אלא החליט שהוא יהיה זה **שיקים את המצפה**; הנוער בעצמו יצק את הבטון, סחב את האבנים, חתך את העצים, וריתך את הברזלים, עד לתוצאה הסופית: **מצפה גדול ומרשים**.

מאז "**נוער בשבילם**" לא עוצרים לרגע; הם כבר גייסו מאות אלפי שקלים לטובת פרויקטים שונים והחלו לפעול במקומות נוספים בארץ (מעלה אדומים, מיתר, קרני שומרון, שעלבים, ומכילות קדם צבאיות שונות). המטרה: **לתת לבני נוער ברחבי הארץ כלים, ידע ובעיקר מוטיבציה, בשביל לעשות, לפעול ולהוסיף אור וטוב בעולם**.

אם רק תרימו מבט למשטח הלבן צפונה מכם, תוכלו לראות את הפרויקט הבא של "נוער בשבילם" - **גן אירועים חברתי הראשון בארץ** לזכרו של מיכי מרק הי"ד תושב היישוב, שנרצח בפיגוע ירי על ציר 60 ליד דיר ראזח בשנת 2016.

תשתו קפה ותהנו מפינוק הישיבה,
תהנו ממעשה ידיהם של הנוער המופלא של הארץ הזו,
וניפגש בפינת החמד הבאה בגזרה.

מצפה דפנה, אתניאול 😊

"אם המדינה לא תחסל את המדבר - עלול המדבר לחסל את המדינה"
דוד בן גוריון, 1955

"השתגעתי?", קראו לעברו חבריו, "לנטוע יער בספר המדבר הצחיח?"
"אולי אכן השתגעתי", ענה להם **יוסף וייץ - זה שיכונה לימים 'אבי היערות'** -
"אבל כאן ניטע יער! בין הנגב, מדבר יהודה והארץ הנושבת, בדרום הרי יהודה
- הר חברון, ובגבול עם הירדנים. יער שיסמן את הנוכחות העברית בחבל ארץ
זה, ובו יפרחו יישובים חדשים, מטעי פרי וכרמים ופינות חמד לבילוי ונופש
לתושבי הדרום. במרכזו תוקם מצודה וכפר יערנים".

אמר ועשה: בשנת תשכ"ד, 1964, החלו מאות פועלים מבאר שבע ועיירות
הפיתוח בדרום בנטיעות.

היה זה פרויקט לאומי של 'עבודות דחק', כל עץ הושקה במשך מספר שנים
וקיבל מעין גומה שתשמור את מעט המים. לשמחתו של וייץ והקק"ל, בשנים
הראשונות כמות המשקעים הייתה טובה והיער שרד, **הם ראו בכך מעין נס,
כיון שטרם ניטע בעולם יער באזור עם פחות מ-600 מ"מ גשם** (ביער יתיר
הממוצע הוא 280 מ"מ).

יער יתיר הוא היער המדברי הנטוע הגדול בעולם, עם מעל ל-4,000,000
עצים נטועים.

כתב: אפיק נחשון ב'דרומא' (עיתון המועצה האזורית הר חברון).

כשהוקם היישוב כרמל בשנת 1981, הוחלט לנטוע על יד היישוב יער על מנת
להילחם בתופעת המדבור העולמית.

**בשנת 2020 נטע המנהל האזרחי בשיתוף צה"ל, מעל ל-900 עצים חדשים
ביער כרמל על פני 20 דונם.** היה זה פיילוט ראשוני של נטיעה והטמעה של
מגוון עצים, ביניהם: עצי שיזף, חרובים ואלה אטלנטית - זאת בנוסף לעץ
האורן הקיים ביער היום.

רמת"ק חברון (לשעבר), סא"ל משה טטרו, אמר: **"הנטיעות שביצענו היום
ביער כרמל הינן חלק מפרויקט רחב היקף בכלל הגזרות ביהודה ושומרון
לשמירה על אדמות מדינה.** המנהל האזרחי ימשיך לפעול למען פיתוח
הסביבה - זאת לרווחת כלל אוכלוסיית האזור".

אמר וקיים: בשנת תשפ"ג - 2023, חניון יער כרמל שופץ, הונגש והורחב, בעזרת המנהל האזרחי, מועצת הר חברון, חטמ"ר יהודה והיישוב כרמל.
במקום תוכלו למצוא מצפור נוף הצופה על החיבור בין ההר למדבר, פרגולות, פינות ישיבה, חניון נגיש, פינות למדורה ובעיקר נוף יפהפה. הפארק נמצא בכניסה למושב כרמל. תהנו!

מדבור הוא תופעה של התנוונות הקרקע והתפשטות הדרגתית של המדבר בזחילה אל הארץ הנושבת. תופעה זו נראית בשולי מדבריות בעולם, והסיבות לה הן גם טבעיות - שינוי אקלימי, עליה בטמפרטורות וירידה במשקעים, וגם מעשה אדם - ניצול יתר של הקרקע ורעיית יתר הגורמים לאדמה החשופה מצומח להיסחף מטה בגשם אל הוואדיות ולהשאיר סלע ערום.
מסתבר שישראל היא מהמובילות בעולם במאבק בתופעת המדבור, בעיקר על ידי נטיעות באזורי ספר וגדות נחלים בנגב, עם שימוש בשיטות עתיקות כגון אלו של הנבטים - "אדוני המדבר" - שלמדו לנצל את מעט המים, ולאגור ולתעל כל טיפה ליעדה.

חניון יער כרמל 😊

מתחברים לבשביל יהודה

בשביל יהודה הינו מיזם מהפכני אשר נועד
להנגיש ולהחיות את מורשת יהודה לחיילים,
תושבים ומבקרים בצורה חוויתית

עקבו אחרינו

הישארו מעודכנים

סרקו לאתר

מוזמנים להתחבר,
וניפגש בשבילי יהודה

כתיבת תוכן: נפתלי חן, צוות בשביל

